

Beslut

Datum

2017-06-19

Dnr (anges vid skriftväxling)

511-1831-2016

Dossiënummer:

NVR2047179

Enligt sändlista

Beslut för bildande av naturreservat Skåarnja

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Skåarnja

Län: Jämtland

Kommun: Strömsund

Lägesbeskrivning: I norra delen av kommunen, gränsar mot Norge och Västerbotten, 1 mil norr om Ankarvattnet, 1,5 mil väster om Borgafjäll.

Centrumkoordinater: N: 7209725 E:472819 (SWEREF 99 TM)

Fastigheter: Blåsjöfjäll 1:1, Ornäsfjäll 1:1, Leipikvattnet 1:1, Raukasjön 1:1

Areal: 36 573 hektar

Förvaltare: Länsstyrelsen i Jämtlands län

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Syfte.....	3
Beskrivning av naturreservatet	3
Föreskrifter	4
Skäl för beslut	7
Prioriterade bevarandevärden	7
Länsstyrelsens bedömning	7
Planeringsbakgrund	9
Natura 2000.....	9
Riksintressen	9
Kommunala planer	10
Inventeringar och undersökningar	10
Avvägning mot andra intressen.....	10
Intresseprövning.....	10
Förenlighet med riksintresseområden och översiktsplan	11
Ärendets handläggning	11
Övrig information	14
Annan lagstiftning.....	14
Bilagor.....	15

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsas med heldragen linje på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som slutligen utmärks i fält.

Naturreservatets namn ska vara **Skåarnja**

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) för reservatets långsiktiga vård.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara en storslagen fjällmiljö med ett renbetespräglad fjällandskap av vildmarkskaraktär. Syftet är också att bevara livsmiljön för skyddsvärda arter. Områdets ekosystem och naturligt förekommande arter ska bevaras och skyddas.

Vidare är syftet att naturreservatet inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald också ska tillgodose behovet av området för friluftslivet.

För att bevara en storslagen fjällmiljö med ett betespräglad landskap ska renbete även fortsättningsvis kunna bedrivas i området. I övrigt nås syftet genom fri utveckling av naturmiljöerna och genom att delar av området skyddas mot störningar. Åtgärder ska vidtas för att underlätta för besökare att bedriva friluftsaktiviteter i värdefulla naturmiljöer. Anläggningar ska ha en kanaliseringseffekt i syfte att erhålla en långsiktig samexistens mellan friluftsliv, upplevelsevärden, biologisk mångfald och renbete.

Beskrivning av naturreservatet

Fjällområdet och dess fjällnära skogar är beläget i den nordvästra delen av Strömsunds kommun och gränsar mot Västerbottens län i norr och mot Norge och Borgefjell nationalpark i väster. Fågellivet är rikt i området, framförallt på arter som är knutna till fjäll och högalpina miljöer, men även till skog, våtmarker och vattendrag. Kalfjället är tydligt präglad av renbete. Här finns tillsammans med fjällripor och fjälllämmel även den akut hotade arten fjällräv. Fjällrävspopulation här är en av Skandinaviens främsta. Området vid Skåarnja är även boplats för rovdjur som kungsörn, järv och björn.

Skogen utgörs av naturskog med bland annat gammal granskog, översvämningsskogar och fjällbjörkskogar med gamla träd och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier. Områdets vattensystem är opåverkat och det finns möjlighet för fisk att vandra långväga. Här finns ursprungliga stammar av öring och röding.

Hela området är starkt präglad av renskötsel. Skogen och kalfjället har länge betats av renar. Att samerna har funnits länge i området och att renskötseln går långt tillbaka i tiden framgår också tydligt av de många fornlämningar som finns inom naturreservatet, bland annat ett flertal stalotomter.

Vildmarksvägen (väg 342 samt AC 1067) gör att besökare med bil enkelt kan ta sig in i västra delen av området. Många vandrar från vägen västerut och in i Norge och Börgefjäll nationalpark. Från Raukasjö i sydost utgår vandrings- och skoterleder och styr besökare in i reservatet både norrut mot Västerbotten och västerut mot Vildmarksvägen. I hela området finns bra förutsättningar för friluftsliv både sommartid och vintertid. Området är unikt ur svenskt såväl som europeiskt perspektiv, då fjällfåglar och andra djur kan ses från bilvägen. På senare tid har området fått allt mer uppmärksamhet för sitt fågelliv och möjligheterna att se fjällfåglar från lättillgängliga platser

En mer omfattande beskrivning finns i skötselplanen (bilaga 4).

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § i miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro, spång eller jaktorn,
2. utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning,
3. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
4. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
5. anlägga väg, vandringsled, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
6. dika, kulvertera dike, dämma, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
7. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
8. införa för området främmande växt- eller djurart,
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

10. dikesrensa,
11. jaga bäver, riva bäverdammar eller bäverhyddor.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser,
2. uppsättning av informationstavlor vid naturreservatets entréer enligt vad som är markerat i karta i bilaga 1,
3. uppsättning av informationsskyltar vid fornlämningar markerade i karta, bilaga 1,
4. anläggning och underhåll av parkeringsplatser samt friluftsanordningar som stigar och vandringsleder delvis med spång och bro, skoterleder, rastplatser och vindskydd i enlighet med karta, bilaga 1,
5. anläggande av nya leder markerade i bilaga 1c,
6. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn annat än på särskilt anordnade platser,
2. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
3. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
4. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved,
5. framföra motordrivet fordon i terräng, annat än färd med skoter på väl snötäckt mark längs skoterled som markerats i karta, bilaga 1, samt på sjöis.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

6. flyga lägre än 300 meter över området (gäller även drönare) årligen mellan 1 mars och 31 juli,
7. landa med luftfarkost,
8. snitsla spår, sätta upp orienteringskontroller eller anordna tävlingar eller annan organiserad verksamhet för fler än 35 deltagare som ägnar sig åt annat än traditionellt friluftsliv,
9. utföra vetenskapliga undersökningar.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsföreskriften (1978:594),
- c) att framföra motordrivet fordon i räddningstjänst och vid sjukfall,
- d) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med motordrivet fordon på fastmark,
- e) statliga tjänstemän att framföra motordrivet fordon i tjänsteärende,
- f) normalt underhåll av befintliga vägar; Vildmarksvägen med parkeringsplatser samt väg Z248, normalt underhåll definieras i bilaga 3,

- g) att längs väg Z248 ta ut grusmaterial för uppgrusning och underhåll av vägen,
- h) normalt underhåll av befintlig telefonledning, träd som fallit i ledningsgatan eller hotar att falla får tas tillvara,
- i) plockhuggning av ved för husbehov på fastighet Raukasjön 1:1 samt Leipikvattnet 1:1 enligt arrendekontrakt,
- j) att upprätthålla befintlig körväg markerad i karta bilaga 1a, broar längs vägens sträckning får lagas och bytas ut,
- k) att skylta och informera om skyddade områden belägna inom och i anslutning till naturreservatet,

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

- Storslagen fjällmiljö med ett renbetespräglat fjällandskap och naturmiljöer av vildmarkskaraktär.
- Naturskog som utvecklats fritt.
- Aktivt och lättillgängligt friluftsliv.

Värdefulla företeelser och strukturer:

- Väl fungerande och intakta ekosystem.
- En naturlig hydrologi.
- Kalfjäll med renbete.
- Intern beståndsdynamik i skog, inklusive kontinuitet av gamla träd och död ved.

Värdefulla artgrupper och arter:

- Fjällhäckande fåglar.
- Fjällräv.
- Ved- och barklevande lavar och svampar.

Länsstyrelsens bedömning

Fjällen

De högalpina miljöerna har ett rikt fågelliv, framförallt av arter som är knutna till fjäll. Flera av dessa fågelarter finns upptagna i Artdatabankens rödlista. Det finns även höga botaniska värden kopplade till fjällmiljöerna. Kalfjället är präglat av renbete, och här finns tillsammans med fjällripor och fjällämmel även den akut hotade arten fjällräv. Denna population av fjällräv är en av Skandinaviens främsta. Skåarnja är också boplatser för rovdjur som kungsörn, järv och björn.

Skog

I allmänhet karaktäriseras skogen av fjällnära typ, gles och relativt lågväxt med låga virkesvolymmer. Stora delar utgörs av fjällbjörkskog. Men här och var finns relativt slutna bestånd, ibland örtrika granskogar. Företrädesvis hittas dessa i de södra delarna av naturreservatet eller i samband med bäckdalar och kan då ha rikligt av död ved. Områdets naturvärden i skog är kopplade till dess mycket låga påverkansgrad. Skogen fungerar också som komplement till fjällen för de djur som lever i gränslandet mellan skog och fjäll.

Vatten

Inom reservatet finns allt från små fjällbäckar till större älvar och sjöar. Hela vattensystemet är utpekad som nationellt och regionalt särskilt värdefullt vatten. Vattenkvaliteten är bra och vattnen är i stort sett opåverkade av mänskliga aktiviteter. Här finns ursprungliga och reproducerande bestånd av öring och röding och som kan vandra fritt genom hela det öppna vattensystemet. Lokalt finns genetiskt unika fiskpopulationer. I anslutning till vattnen går det också att hitta utter. Det förekommer även gälbladfotingar i vattensamlingar i hela området.

Friluftsliv

Området är lättillgängligt och ett populärt besöksmål. Aktiviteter som utförs här är vandring, skidåkning, skoteråkning, fiske, fågelskådning, naturfotografering med mera.

Skäl för beslut

Artrikedomen av hotade fjällfåglar och däggdjur, samt skog och vatten med hög naturlighet och låg grad av mänsklig påverkan, medför att Länsstyrelsen bedömer att detta område är högt prioriterat för formellt skydd. Beslutet om naturreservat är ett viktigt led i uppfyllande av miljökvalitetsmålen Storslagen fjällmiljö, Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag samt Ett rikt växt- och djurliv.

Skälet till att ge området ett formellt skydd är att skydda flora och fauna från plundring och exploaterande verksamhet. Ytterligare skäl till skyddet är att bevara området för friluftslivet genom att kanalisera besökare i syfte att erhålla en långsiktig samexistens mellan friluftsliv, upplevelsevärden, biologisk mångfald och renbete.

Val av skyddsform

För att säkra att både naturvärden och friluftslivsvärden långsiktigt kan samexistera tillsammans med en aktiv renskötsel krävs att området får ett formellt och långsiktigt skydd. Mot bakgrund av områdets storlek och mångformighet bedömer Länsstyrelsen att bildande av naturreservat är det bästa alternativet för att på lång sikt bevara och utveckla områdets höga naturvärden och rekreationsvärden.

Planeringsbakgrund

Natura 2000

Naturreservatet är föreslaget att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, både enligt Art- och habitatdirektivet (som SCI-område) och enligt Fågeldirektivet (som SPA-område). Med vissa avvikelser sammanfaller naturreservatet med det föreslagna Natura 2000-området. Området är ännu inte godkänt av regeringen som Natura 2000-område.

Riksintressen

Inom området finns flera riksintressen:

- Riksintresse för naturvård Frostviken-Borgafjällen, enligt 4 kap. 5 § Miljöbalken, vilket innebär att åtgärder som påverkar områdets karaktär endast får vidtas för att gynna rennäring, bofast befolkning, vetenskaplig forskning eller rörligt friluftsliv.
- Riksintresse för friluftsliv enligt 4 kap. 2 § Miljöbalken, där friluftslivets och turismens intresse ska beaktas vid tillåtligheten av exploateringsföretag.
- Riksintresse för vattendrag Saxån enligt 4 kap. 6 § Miljöbalken.
- Två områden med riksintresse kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Z1 Hamptjärn, är samisk kulturmiljö med lämningar efter forntida bosättning. Z2 Maskien är samisk kulturmiljö med lämningar efter forntida bosättning.
- Riksintresse Stekenjokk, mineraliskt ämne sulfidmalm, enligt 3 kap. 7 § miljöbalken, där området ska skyddas mot åtgärder som försvårar utvinningen av dessa.
- Hela naturreservatet utgör riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken, som kärnområde för samebyn Voernese. En flyttled av riksintresse går också genom området, från Västerbotten och söderut. Även samebyn Vilhelmina södras område sträcker sig delvis in i området i norr.

Kommunala planer

Väg 342 (Vildmarksvägen) nämns i kommunens översiktsplan som viktig för transporter och som turistattraktion. Enligt denna översiktsplan nämns också att en gruvetablering i Stekenjokk är en positiv utveckling för kommunen. Länsstyrelsen ansåg i sitt granskningsyttrande till planen att riksintresse mineralbrytning inte ska prioriteras framför andra riksintressen som till exempel rennäringen.

Enligt ”Vindkraft i Strömsund kommun”, fördjupad översiktsplan, bör ingen utbyggnad av vindkraft komma till stånd i området.

Inventeringar och undersökningar

Flera olika naturinventeringar har gjorts inom Skåarnja. Rikligt av rödlistade och/eller sällsynta arter har registrerats i hela naturreservatet. År 2002 och 2003 inventerades gälbladfotingar i området.

I naturvärdesinventering av skyddsvärda skogar på statlig mark utpekades en del av fastighet Raukasjön 1:1 samt en del av fastighet Leipikvattnet 1:1 som skyddsvärda. Områdesnamn och objektsnummer i inventeringen är Raukasjö 3143 och Gavostjukke 2718.

Länsstyrelsen har bedömt att några våtmarker i området har naturvärden med naturvärdesklassning 2 och 3 i våtmarksinventeringen (VMI).

År 2015 genomfördes en enkätundersökning om hur det tillfälliga beträdnadsförbudet har påverkat besökare i området. Undersökningen visade att det fanns stor kännedom och förståelse för förbudet, men också att avstängningen påverkat naturupplevelsen i området.

Avvägning mot andra intressen

Intresseprövning

Föreskrifterna är anpassade till vad som behövs för att uppnå och tillgodose syftet med reservatet. De är främst avsedda att begränsa skador på växt- och djurliv samt markskador. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Förenlighet med riksintresseområden och översiktsplan

Länsstyrelsen bedömer enligt 5 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. att beslutet om naturreservat på mest lämpliga sätt främjar en långsiktig hushållning i området enligt 3 kap. 10 § Miljöbalken.

En eventuell gruva i Stekenjokk på Västerbottenssidan om länsgränsen, skulle ligga flertalet hundra meter under mark inom reservatsområdet och inte ta några områden av markytan i anspråk i Jämtlands län. Därmed bedöms detta riksintresse kunna rymmas inom samma område som riksintresse för naturvård. En eventuell gruva får dock inte tillåtas orsaka några störningar på riksintresset för naturvård i form av buller, damm eller liknande från gruvområdet. Länsstyrelsen anser sedan tidigare att riksintresset för rennäring samt mineralutvinning här är oförenliga. Riksintresse för rennäring innebär ingen negativ påverkan på något av de andra riksintressena i området och därför anser Länsstyrelsen att det här är riksintresse för rennäring som ska ges företräde.

Ärendets handläggning

År 2002 gjordes naturvärdesinventering av skyddsvärda och urskogsartade skogar på statlig mark i området. I denna inventering utpekades en del av fastighet Raukasjön 1:1 samt en del av fastighet Leipikvattnet 1:1 som skyddsvärda och föreslogs senare som naturreservat med områdesnamnen Raukasjö och Gavostjukke.

I början av 2010-talet uppmärksammades misstankar om grovt jaktbrott och grovt artskyddsbrott i Skåarnja-området. Brotten gällde främst äggplundring. Det ledde till att Länsstyrelsen tog ett beslut om interimistiskt förbud (2012-06-05, dnr 511-4558-12) att beträda ett område, för att freda djurlivet och underlätta tillsyn. Beträdnadsförbudet gällde 6 juni till 30 juni 2012. År 2013 förlängdes beslutet (2013-05-07, dnr 511-3911-13) att gälla årligen från 1 juni till och med 30 juni. År 2015 förlängdes beslutet ytterligare ett år (2015-05-04, dnr 511-3497-15) på grund av särskilda skäl, baserat på att reservatsbildning är en långdragen process och hotet mot häckande fåglar kvarstod. Under 2015 genomförde Länsstyrelsen även en utvärdering av avstängningen gentemot allmänheten.

Under år 2015 lades Stekenjokk-Raukasjö som förslag till Natura 2000-område, både enligt EU:s Art- och Habitatdirektiv (SCI) och

Fågeldirektiv (SPA). Ännu har inte Sveriges regering eller EU-kommissionen godkänt detta.

Under 2016 togs ett förslag till beslut om naturreservat fram, och markägare, ägare av särskild rätt inom området samt berörda myndigheter gavs möjlighet att yttra sig över ett förslag till beslut om naturreservat.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget i sin helhet. Många andra tillstyrker reservatsplanerna men med reservationer.

Flera inkomna yttranden har talat mot beträdnadsförbud under en månad varje år. Det anses att beträdnadsförbudet påverkar friluftslivet i området starkt negativt och att en vaksam allmänhet istället kan upptäcka eller avskräcka äggsamlare. Länsstyrelsens uppfattning är att ett beträdnadsförbud behövs för att värna om fågellivet i området. Efter den externa remissen har Länsstyrelsen dock ändrat sitt förslag där beträdnadsförbudet är en del av reservatsbeslutet. För att bättre kunna anpassa beträdnadsförbudet till den period som fåglarna häckar varje år så väljer Länsstyrelsen att plocka bort beträdnadsförbudet ur beslutet om naturreservat och istället öppna för möjligheten att från år till år besluta om ett djurskyddsområde med beträdnadsförbud.

Besöksstrycket i fjällen i Jämtland ökar och det är Länsstyrelsens bedömning att även det aktuella fjällområdet kommer bli ett alltmer populärt besöksmål. För att undvika negativa effekter av ett ökat besöksstryck krävs en kanalisering av besökarna. Leder kommer märkas upp och anläggningar i form av spång och eventuellt bro uppföras, detta för att underlätta för friluftslivet att röra sig i området utan att störa.

Yttranden har även inkommit angående tillståndsplikt för att flyga över området under perioden 1 mars – 31 juli årligen. Norrhelikopter liksom Strömsunds kommun anser att tillståndsplikt försvårar för besöksnäringen i området. Länsstyrelsen vill förtydliga att det rör sig om tillståndsplikt och inte ett förbud. Föreskriften om tillståndsplikt motiveras av att stora störningar på fågellivet ska förhindras, och i viss mån även störningar på friluftslivet. Att det är tillståndsplikt för att flyga över området möjliggör för flygföretag att under kontrollerade former bedriva sin verksamhet i området.

Jämtlands ornitologiska förening har också påtalat brister i artlistan, varpå denna har kompletterats.

Voernese sameby har uttryckt oro över att naturreservatet och dess föreskrifter kan innebära hinder för samebyn att i framtiden bedriva renskötsel effektivt i området. Samebyn påpekar också att samernas kulturhistoria i området inte finns med i beslutsförslaget beskrivningar av området, samt att informationen om samernas markanvändning i nutid och genom historien är något bristfällig. Länsstyrelsen har redan i förslaget undantagit renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) för medlemmar i områdets samebyar, eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594) för att renskötsel ska kunna bedrivas i området. Efter inkomna synpunkter har beskrivningarna av rennäringen kompletterats och ett tillägg i syftet som innefattar renbete har gjorts. Voernese sameby har i sitt även påtalat att de namn som föreslagits för naturreservatet (Stihkejohke) bör ändras. Stihkejohke är namnet på ett område i Västerbotten och omfattas inte alls av naturreservatet. Istället föreslås namnet Skåarnja då det är en plats som ligger ungefär mitt i naturreservatet och därför skulle passa som namn. Länsstyrelsen delar den bedömningen och ändrar namnet.

SGU anser att reservatsföreskrifterna bör tillåta vissa prospekteringsarbeten i området och att riksintresset för värdefulla ämnen eller mineral bör utgå ur naturreservatet. Länsstyrelsen har tidigare yttrat sig i ärendet om ansökt bearbetningskoncession och då föreslagit att Bergsstaten avslår ansökan, med motiveringen att riksintresse för rennäringen bör ges företräde enligt 3 kap. 1 § miljöbalken. Det är en ståndpunkt som Länsstyrelsen står fast vid.

Norrligkopter och Voernese sameby påtalar också att det i området finns skrot som lämnats efter prospektering. Områdesbeskrivningen i skötselplanen har efter yttrandet kompletterats med denna information. Detta nämns nu också i områdesbeskrivningen i skötselplanen.

Länsstyrelsen har ändrat föreskrifterna något för att tillmötesgå de punkter som arrendator av fjällägenheten Raukasjö har inkommit med i sitt yttrande, bland annat att fortsatt uttag av grus i samband med underhåll av väg Z248 ska vara möjligt, samt att rätten till husbehovsvirke inte får intskränkas.

Havs- och vattenmyndigheten anser att gränsen borde ritas om för att inkludera hela sjöar och vattendrag. Gränsen följer i dagsläget de fastigheter som ägs av Statens fastighetsverk, det utesluter inte att naturreservatet i framtiden kan komma att utökas.

De ändringar som har gjorts efter den externa remissen har inte föranlett någon ny remissrunda.

Övrig information

Annan lagstiftning

Länsstyrelsen upplyser om att verksamheter som kräver dispens eller tillstånd från någon av föreskrifterna i detta beslut, eller i andra fall, ofta förutsätter prövning enligt annan lagstiftning. Exempel på sådan prövning kan vara dispens från strandskyddsbestämmelser, tillstånd till markavvattning eller annan vattenverksamhet, bygglovstillstånd och dispens från terrängkörningsbestämmelser.

För att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i berört Natura 2000-område krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Undantag är verksamheter eller åtgärder som är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av särskilda bevarandeområden. Länsstyrelsen får lämna tillstånd endast om villkoren i 7 kap. 28 b § miljöbalken är uppfyllda, eller om regeringen har gett sin tillåtelse och villkoren i 7 kap. 29 § miljöbalken är uppfyllda.

Detta beslut kungörs i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten och Länstidningen.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Susanna Löfgen, biträdande länsråd Bengt-Åke Strömquist, naturvårdschef Ruona Burman samt handläggare Cecilia Odelberg, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Jöran Hägglund
(beslutande)

Cecilia Odelberg
(föredragande)

Beslutet godkänns av beslutande, föredragande tjänsteman och av samtliga deltagande, digitalt via beslutsfunktionen i ärendehanteringssystemet.

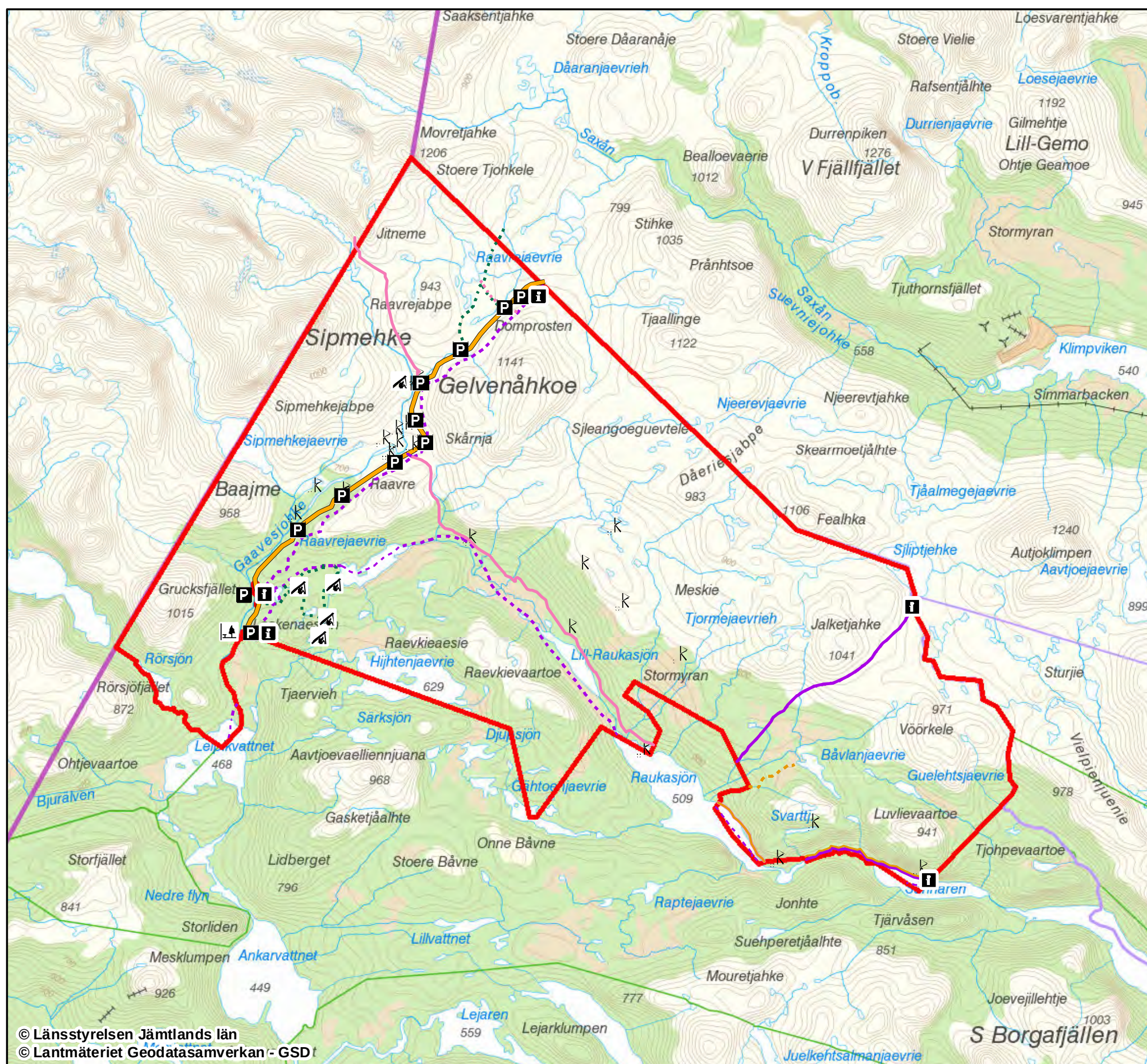
Länsstyrelsen
Jämtlands län

Bilagor

1. Beslutskarta
- 1 a-d. Beslutskarta, detaljkartor
2. Översiktskarta
3. Vägbilaga
4. Skötselplan
- 4 a-d. Skötselplankartor
5. Artförteckning

Naturreservat Skåarnja (Skårnja) Beslutskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD t

Teckenförklaring

	Naturreservats gräns		Fiskestig
	Informationsskylt		Sommar- och vinterled
	Parkering		Sommar-, vinter- och skoterled
	Rastplats		Markerad skoterled
	Vindskydd		Ruskmarkering
	Registrerade fornlämningar		Anläggande av ny skoterled
			Befintlig körväg
			Väg Z248
			Vildmarksvägen

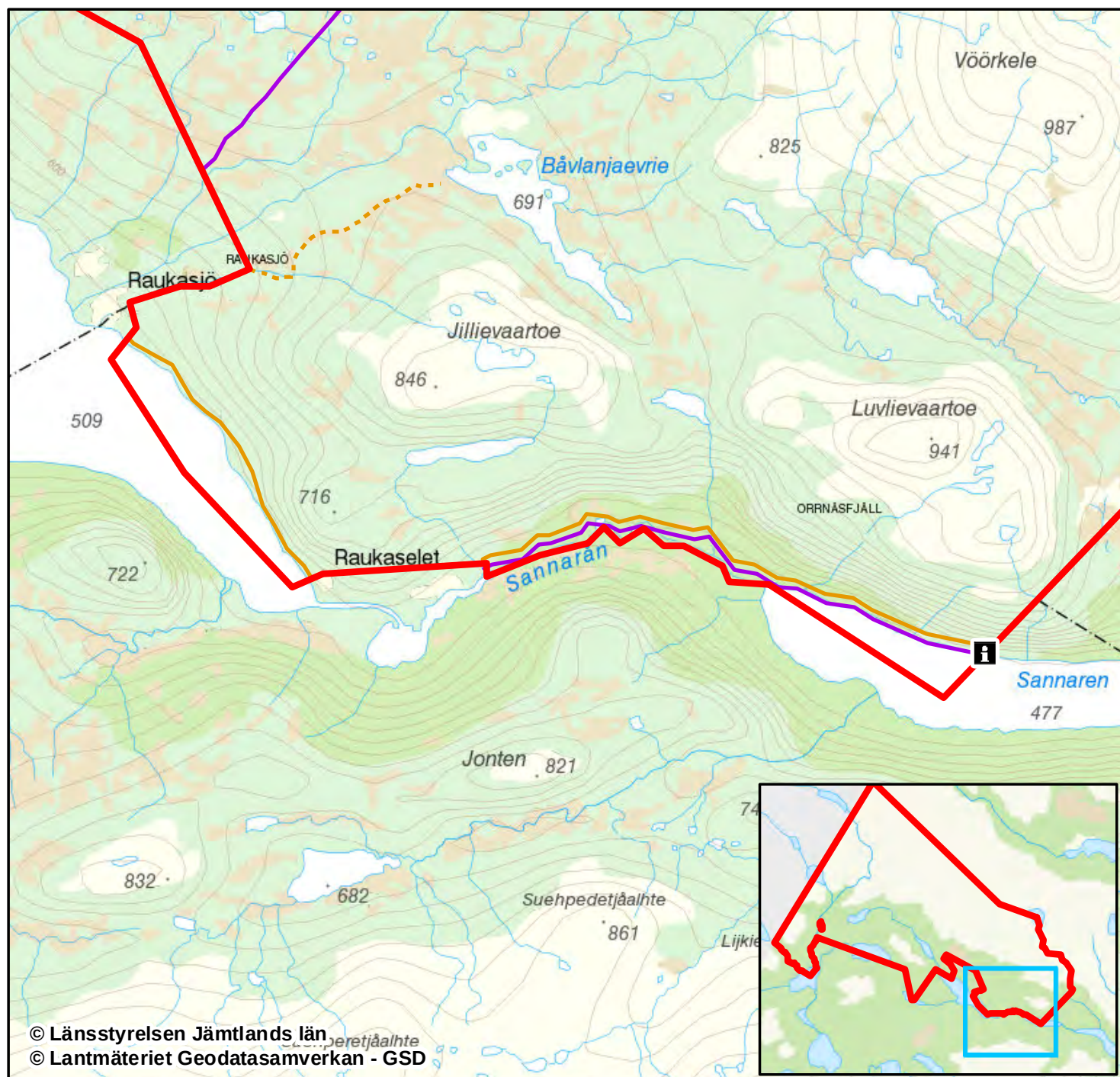
0 2,5 5 7,5 10 12,5 km

Skala (A3) 1:150 000

Beslutskarta Skåarnja (Skårnja) Detalj-karta, vägar och leder vid Raukasjö

Teckenförklaring

Naturreseervats gräns

Informationsskylt

Sommar-, vinter- och skoterled

Befintlig körväg

Väg Z248

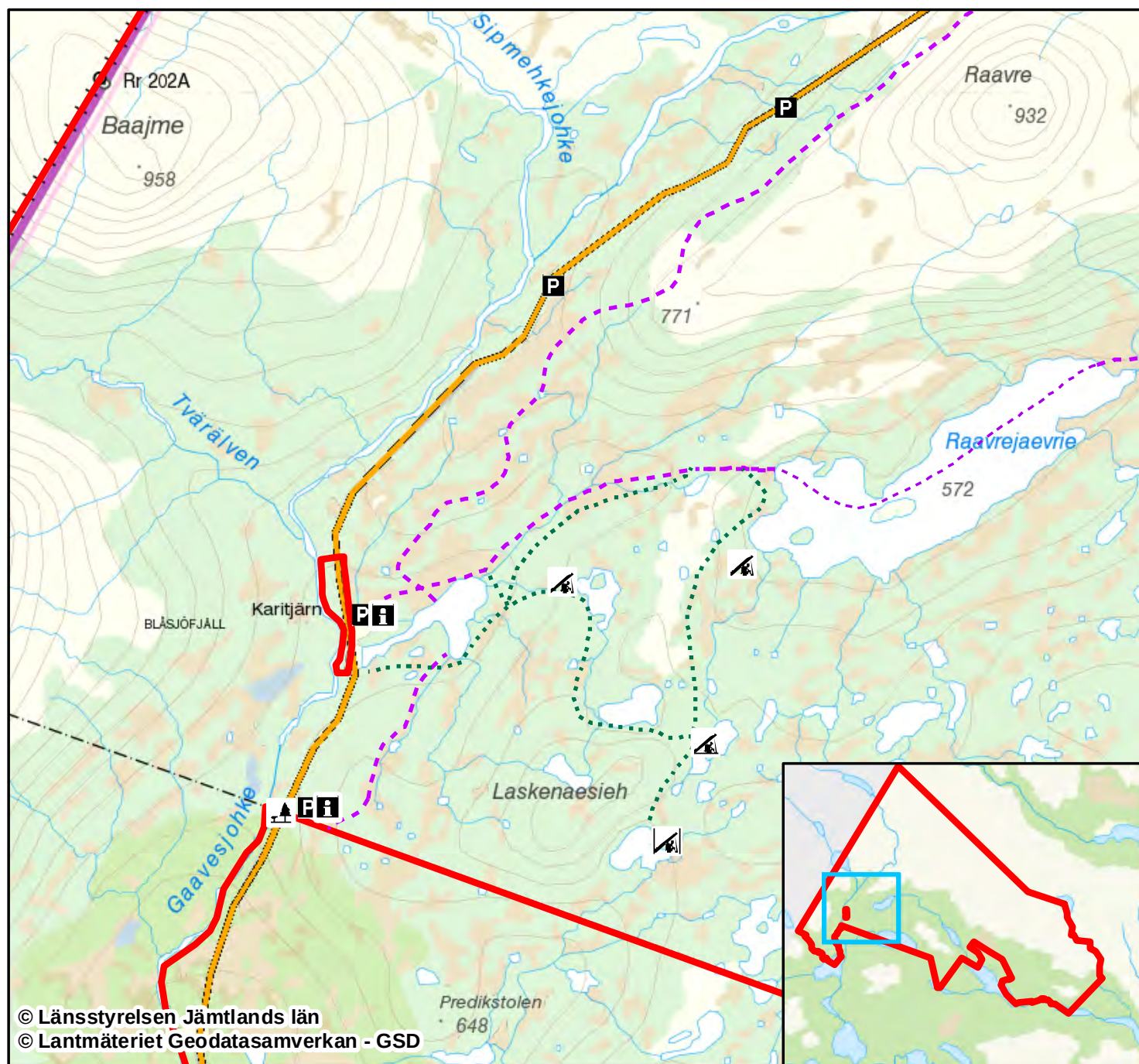
0 2,5 Km

Skala (A4) 1:50 000

Beslutskarta Skåarnja (Skårnja) Detalj-karta, Blåsjöfjäll 1:2 och Nedre Raavrejaevrie

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

Teckenförklaring

	Naturreseervats gräns		Fiskestig
	Informationsskylt		Ruskmärkning
	Parkering		Markerad skoterled
	Rastplats		
	Vindskydd		

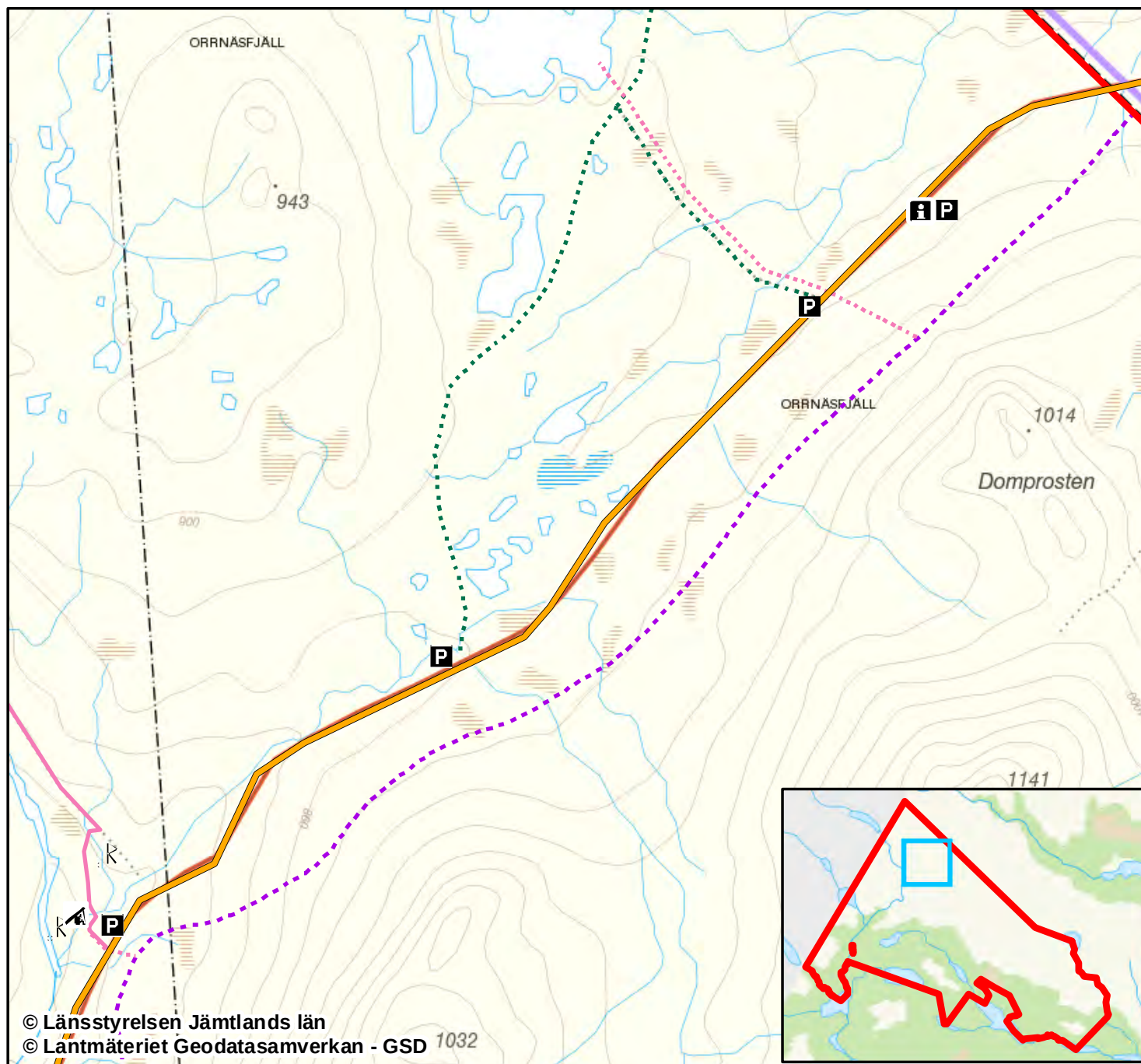
0 2 Km

Skala (A4) 1:40 000

Beslutskarta Skåarnja (Skårnja)

Detalj karta Jetnamälven och övre Raavrejaevrie

Teckenförklaring

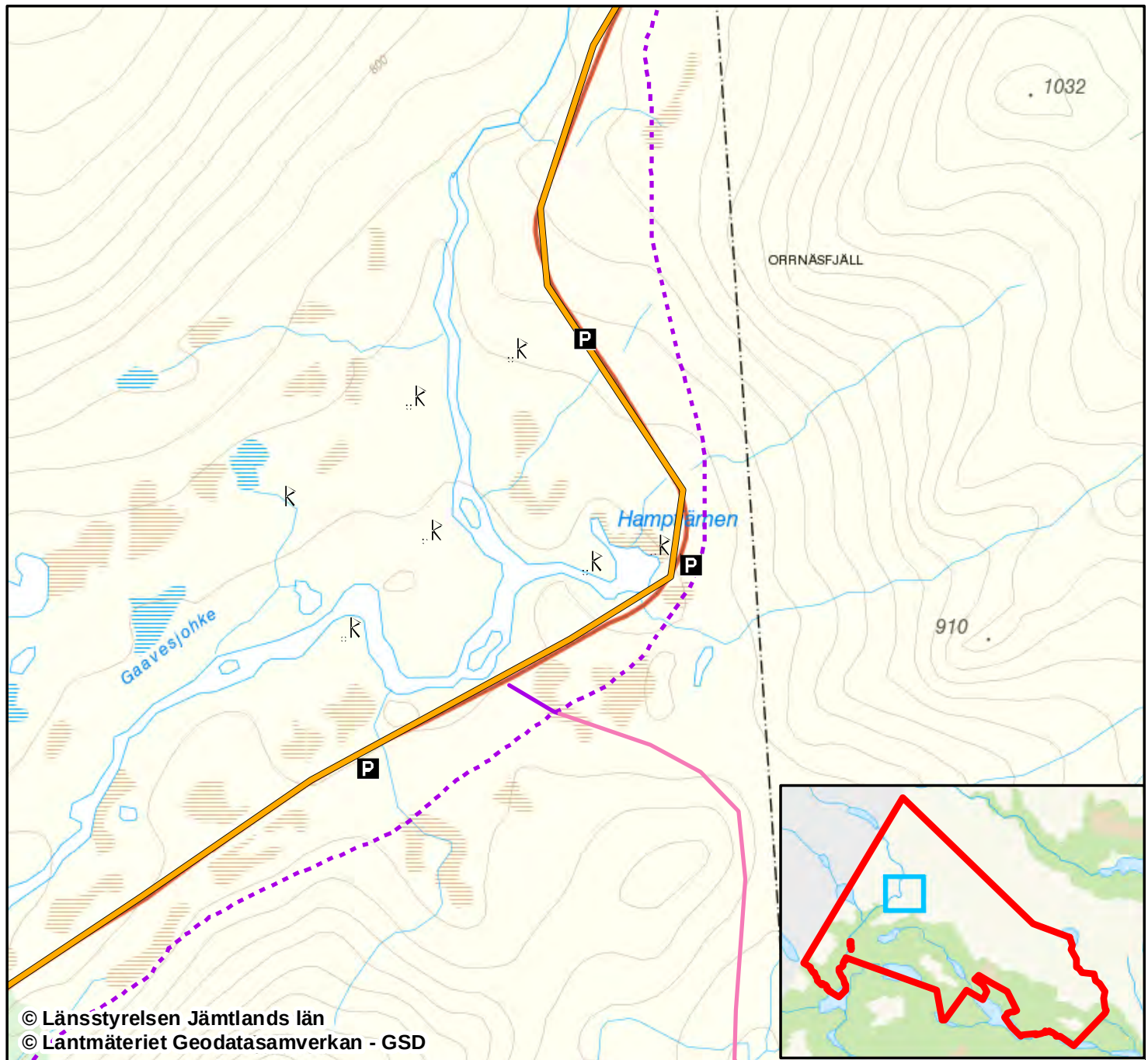
	Naturrestatets gräns		Fiskestig
	Informationsskylt		Sommar- och vinterled
	Parkering		Markerad skoterled
	Vindskydd		Anläggande av ny skoterled
	Registrerade fornlämningar		Vildmarksvägen

Skala (A4) 1:25 000

Beslutskarta Skåarnja (Skårnja)

Detalj-karta Hamptjärn

0 1 Km

Skala (A4) 1:20 000

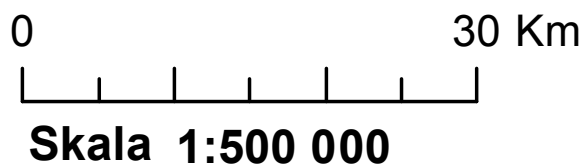
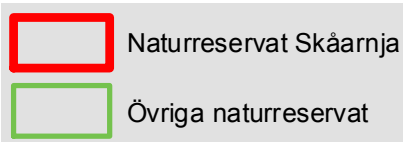
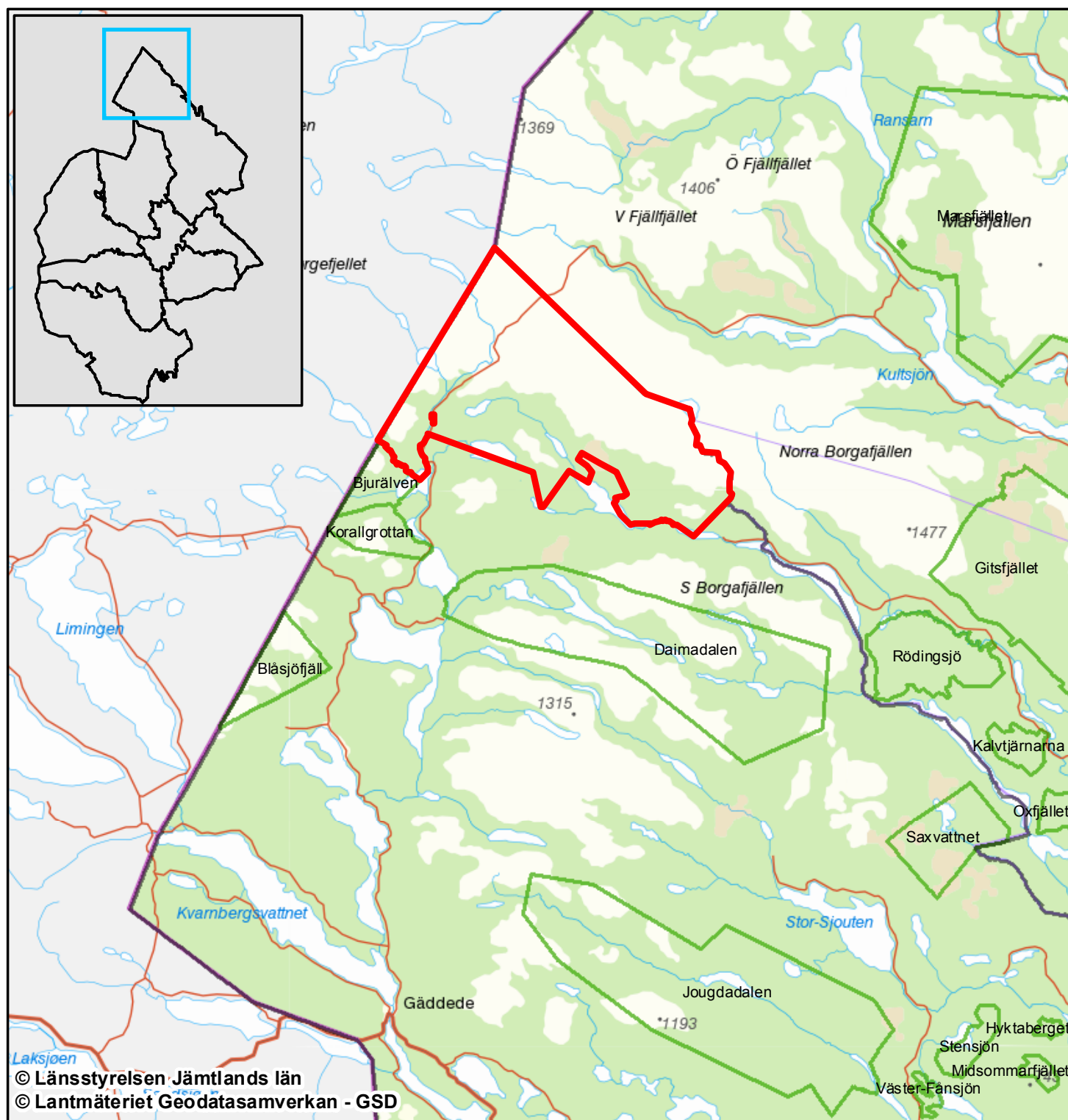
Teckenförklaring

	Naturreseptets gräns		Sommar- och vinterled
	Parkering		Sommar-, vinter- och skoterled
	Registrerade fornlämningar		Markerad skoterled
			Vildmarksvägen

Naturreservatet Skåarnja (Skårnja) Översiktskarta

Bilaga 3

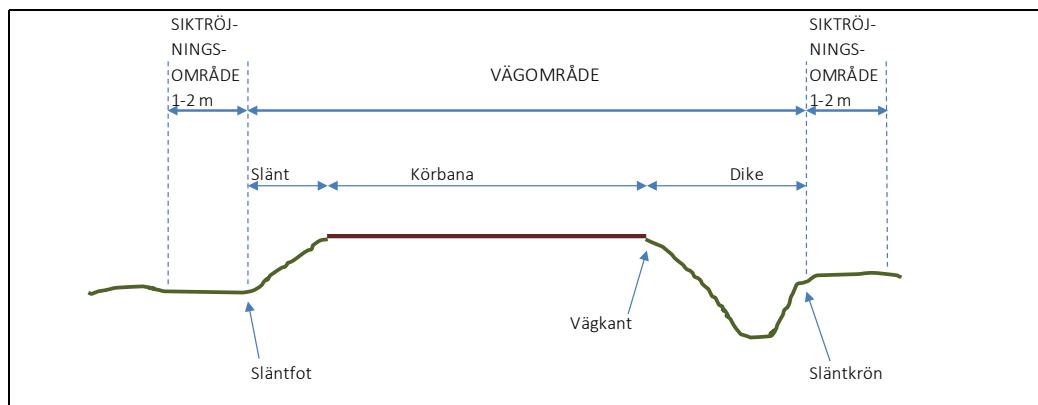
Underhåll av väg

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom till exempel dikning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det så kallade siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

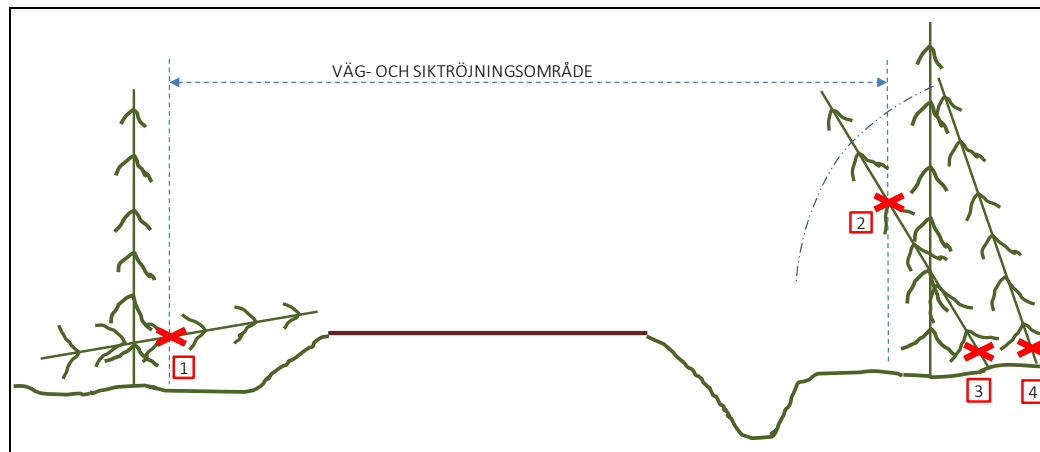
Inför större arbeten, till exempel efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, ska Länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa så kallade farliga kantträd med mera, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

De delar av fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera, som är inom väg- och siktröjningsområdet får tas tillvara. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, det vill säga i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden med mera som naturreservatet syftar till att skydda.

Skötselplan för naturreservat Skåarnja

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL	2
Syfte	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Ingående naturtyper	2
Områdesbeskrivning.....	4
Prioriterade bevarandevärden	6
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP).....	6
PLANDEL	8
Skötsel och förvaltning av naturreservatets natur- och kulturvärden.....	8
Skötselområde A – Fjällandskap med skogsmymosaik, 36 573 hektar.....	8
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden.....	10
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	11
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	11
Övriga uppgifter.....	12
Samråd med sameby.....	12
Uppföljning	12
Tillsyn.....	12
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	12
Källförteckning	13

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara en storslagen fjällmiljö med ett renbetespräglad fjällandskap av vildmarkskaraktär. Syftet är också att bevara livsmiljön för skyddsvärda arter. Områdets ekosystem och naturligt förekommande arter ska bevaras och skyddas.

Vidare är syftet att naturreservatet inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald också ska tillgodose behovet av området för friluftslivet.

För att bevara en storslagen fjällmiljö med ett betespräglad landskap ska renbete även fortsättningsvis kunna bedrivas i området. I övrigt nås syftet genom fri utveckling av naturmiljöerna och genom att delar av området skyddas mot störningar. Åtgärder ska vidtas för att underlätta för besökare att bedriva friluftsaktiviteter i värdefulla naturmiljöer. Anläggningar ska ha en kanaliseringseffekt i syfte att erhålla en långsiktig samexistens mellan friluftsliv, upplevelsevärden, biologisk mångfald och renbete.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Skåarnja
Län	Jämtland
Kommun	Strömsund
Fastigheter	Blåsjöfjäll 1:1, Ornäsfjäll 1:1, Leipikvattnet 1:1, Raukasjön 1:1
Markägare	Statens fastighetsverk
Areal	36 573 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län

Ingående naturtyper

<u>Naturtyper enligt KNAS¹</u>	<u>Areal (ha)</u>	<u>Naturtypnamn enligt Natura 2000²</u>	<u>Natura kod</u>	<u>Areal (ha)</u>
Tallskog	2,2	Alpina vattendrag <3 meter	120	0,8
Granskog	178,9	Alpina vattendrag 3-6 meter	121	239,9
Barrblandskog	22,2	Sjö	3100	1 888,7
Barrsumpskog	6,1	Ävjestrandsjöar	3130	62,6
Lövblandad barrskog	229,0	Myrsjöar	3160	37,2
Triviallövskog	34,9	Vattendrag	3200	< 0,1
Lövsumpskog	17,1	Större vattendrag	3210	173,2
Fjällbjörkskog	156,4	Alpina vattendrag, sten o forsrika sträckor	3220	13,4
Ungskog inklusive hyggen	14,1	Alpina hedar	4060	14 578,3

Sumpskogsimpediment	24,6	Alpina videbuskmarker	4080	364,6
Övriga skogsimpediment	32	Obestämd torr-frisk hedgräsmark nedanför trädgränsen	4810	0,7
Våtmark	152,6	Obestämd torr-frisk hedgräsmark ovanför trädgränsen	4812	2 338,7
Substratmark	0,6	Obestämd fuktig-blöt hed gräsmarkmyrmark ovanför trädgränsen	4813	603,5
Öppen mark i fjällen	52,4	Alpina silikatgräsmarker	6150	2 092,3
Glest träd- och buskbevuxen mark i fjällen	23,2	Alpina kalkgräsmarker	6170	2 298,0
Sjöar och vattendrag	166,1	Högörtängar	6430	412,4
Okarterat	35148,6	Svämängar	6450	28,3
		Öppen icke-naturtyp	6960	72,3
		Exploaterad mark	6999	3,4
		Öppna mossar och kärr	7140	3 036,9
		Öppna mossar o kärr, kärr o gungflyn	7142	9,1
		Öppna mossar o kärr, kärr o gungflyn	7142	40,2
		Rikkärr	7230	412,4
		Rikkärr, öppna	7233	22,2
		Rikkärr, öppna	7233	1,1
		7820	7820	560,7
		Obestämd öppen myr, naturtyp	7830	13,0
		Osäker substratmark	8000	2,9
		Kalkbranter	8210	2,7
		Silikatbranter	8220	15,2
		Skog	9000	267,6
		Taiga	9010	220,0
		Fjällbjörkskog	9040	6 595,0
		Skogbevuxen myr	9740	34,6
		Svämlövskog	9750	0,4
		Osäker lövskog	9801	36,1
		Osäker taiga/ickenatura skog	9810	12,4
		Obestämd skogbevuxen myr/Västlig taiga	9843	3,6
		Icke-natura skog	9900	0,2
		Icke-natura skog, triviallövskog	9906	7,2

¹ Data från "Kontinuerlig naturtypskartering i skyddade områden" (KNAS). Uttag från databas 2016-02-12

² Data från "Natura 2000 - naturtyper" (NNK), Naturvårdsverket. Uttag från databas 2016-03-24

* Icke natura-skog avser skogsområden med låg bevarandestatus och som inte uppfyller fullgoda habitat enligt EU:s habitatdirektiv Natura 2000.

Områdesbeskrivning

Området är en del av den svenska fjällkedjan och berggrunden utgörs främst av den så kallade Köliskollan, som består av metamorfa vulkaniter och sediment. Dessa utgörs av omvandlade bergarter av kvartsiter, fylliter, glimmerskiffrar, grönstenar och omvandlade sura vulkaniter. Här förekommer också vulkaniskt bildade koppar-zink-bly-mineraliseringar.

De södra delarna av området är belägna omkring 500 meter över havet. Norrut blir det en stigning, och det finns flera toppar. Den högsta toppen inom reservatet är Gelvenåhkoe på 1141 meter över havet. Toppen Sipmehke på 1414 meter över havet ligger precis utanför reservatet på norska sidan riksgränsen.

Stora delar av reservatet består av kalfjäll präglad av renbete. Här finns en intressant flora. Fågellivet är också rikt i området, framförallt av arter som är knutna till fjäll och högalpina miljöer men även skog, våtmarker och vattendrag. På fjället finns tillsammans med ren */Rangifer tarandus* och fjälllämmel */Lemmus lemmus* också populationer av den akut hotade arten fjällräv */Vulpes lagopus* (EN). Denna fjällrävspopulation är en av Skandinavien främsta. Skåarnja är även boplats för rovdjur som kungsörn */Aquila chrysaetos* (NT), järv */Gulo gulo* (VU) och björn */Ursus arctos* (NT). I anslutning till vattnen går det också att hitta utter */Lutra lutra* (NT).

Vattensystemet inom reservatet är opåverkat och utan vandringshinder, vilket innebär att det är öppet för långväga vandringar av fisk. Vattensystemet består av allt från små fjällbäckar till större älvar och sjöar. Vattenkvaliteten är bra och vattnen har en ringa påverkan av mänskliga aktiviteter. Här finns ursprungliga och reproducerande bestånd av öring och röding. Lokalt finns genetiskt unika fiskpopulationer. Det förekommer även gälbladfotingar i mindre vattensamlingar i hela området.

Skogsmarkerna återfinns huvudsakligen i de södra delarna. Här finns produktiv skog med små inslag av högortsgrenskogar med upp emot 200 m³sk per hektar. I dessa skogar kan död ved förekomma rikligt, och de har karaktär av urskog, med endast små delar påverkade av plockhuggning i början av 1900-talet. Det finns även inslag av örtrika fjällbjörkskogar. I övrigt består skogen främst av fjällnära typ, gles och relativt lågväxt med låga virkesvolymmer.

För fullständig artlista med vetenskapliga namn och hotkategorier se bilaga 5.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

Den äldsta och mest utbredda markanvändningen i fjällområdet kring Skåarnja står samerna för med sin renskötsel, som ännu är aktiv i området. Landskapet är präglad av renbetet och att detta går långt tillbaka i tiden visar flera fornlämningar. Vid Hamptjärn, där Gaavesjohke breddas och får en väldigt tvär krök, finns flera fornlämningar. Där finns gamla härdar, förvaringsgropar och renvallar på båda sidor om vattendraget. På östra sidan om Gaavesjohke finns också flera stalotomter. Stalotomter är lämningar efter bostäder som vanligen dateras till 800 – 1100 e Kr. De liknar kåtor i utseendet, men är större än vanliga kåtatomter och ligger ofta flera i grupp. Också vid Meskie finns registrerade fornlämningar i form av gamla härdar och även här några stalotomter. Nordväst om Lill-Raukasjön finns en sten, som tros

vara en gammal offerplats eftersom det finns kluvna märgben från ren i dess närhet. Det finns också flera gamla visten spridda i området, vissa av dessa används fortfarande. Skåarnja som har gett namn åt naturreservatet är en plats där samebyn en gång hade ett viste som var bebott stora delar av barmarkstiden. Detta användes ungefär fram till mitten av 1960-talet och det fanns till och med telefon indraget där.

I Raukasjö, som ligger strax utanför reservatets mellersta delar i söder, finns en fjällägenhet. Den fasta bebyggelsen med jordbruk i Raukasjö togs upp i mitten på 1800-talet. Ofta tog sig handelsresande genom området med sina hästforor om vintern, liksom samerna kom från sina vinterbetesland. De kunde då få övernatta på gården. Från att ha varit i enskild ägo inlöstes hemmanet senare av staten för att återskapa rimliga förhållanden för samernas renbete. För att ändå möjliggöra jordbruk i dessa områden arrenderades gården ut som fjällägenhet. Fjällägenheten drivs fortfarande, dock utan djurhållning men med utökade aktiviteter för friluftsliv som jakt och fiske. Den används också som replipunkt för fjällräddningen i väglöst land. Området inom reservatet i närheten av fjällägenheten är påverkat av plockhuggning av ved för husbehov. I närheten av Raukasjö finns också en gammal vistemiljö, som delvis fortfarande används för renskötseln.

1976 startades en koppar-zink-gruva i norra delen av området, större delen var belägen på västerbottensidan av länsgränsen. Gruvbrytningen pågick fram till 1988, då den inte längre ansågs lönsam. I nuläget pågår en process kring ansökan om bearbetningskoncession och nyöppning av gruvan. Inom naturreservatet finns skrot i form av till exempel högt uppstickande rör, gamla slipers, rostiga bränslefat och så vidare. Dessa har lämnats kvar efter prospektering som pågått i området.

Rennäring

Naturreservat Skåarnja ligger inom kärnområde för riksintresse (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken) och renskötseln idag är utbredd inom naturreservatet. Området kring Skåarnja utgör en stor del av samebyns åretruntland för Voernese sameby och utgör viktiga kalvningsland för renarna. Under våren och försommaren vandrar renhjorden västerut från Borgafjäll längs med Raukasjödalen. På sommaren befinner sig renarna till stor del på kalfjället Slipsikh och västerut samt vid Sipmehke. Sommarvistet ligger vid Raavre. Den senare delen av sommaren spenderar renarna ofta i Raukasjödalen om de inte svalkar sig på fjället. Senare under hösten vandrar renen österut igen för att sedan flyttas till andra betesområden. Genom naturreservatet går flyttleder i nord-sydlig riktning. Det finns även två uppsamlingsområden, liksom flera anläggningar som renvaktarstugor, arbetshagar och visten.

Friluftsliv

Fjällområdet inom naturreservatet är mycket lättillgängligt då Vildmarksvägen (väg 342 samt AC 1067) går genom området och leder besökare direkt upp på kalfjället. Denna väg är normalt öppen från 6 juni till 15 oktober. Vintertid är vägen stängd på grund av snömängderna.

Området är unikt ur både svenskt såväl som europeiskt perspektiv då fjällfåglar och andra djur kan ses från bilvägen och har under de senaste åren fått allt mer uppmärksamhet för sitt

fågelliv och möjligheterna att se fjällfåglar lättillgängligt. Förutom fågelskådare är det numera också vanligt att naturfotografer besöker området. Att fiska i någon av områdets sjöar och vattendrag är också det populära. Det finns flera markerade leder i området. Bland annat från Raukasjö i sydost utgår vandrings- och skoterleder och styr besökare in i reservatet både norrut mot Västerbotten och västerut mot Vildmarksvägen. Sommarlederna används gärna för vandring, och vintertid är det vanligt med skotertrafik. På senvåren eller försommaren är det även uppskattat att skida på den sista snön. Längre fram på sommaren syns ofta husbilar av olika nationaliteter på parkeringsplatserna längs med Vildmarksvägen. Förutom friluftslivsaktiviteter kan besökaren i området se flera intressanta fornlämningar och beskåda vackra naturföremål som till exempel Gaustafallet.

Prioriterade bevarandevärden

- Storslagen fjällmiljö med ett renbetespräglad fjällandskap och naturmiljöer av vildmarkskaraktär.
- Naturskog som utvecklats fritt
- Aktivt och lättillgängligt friluftsliv

Värdefulla företeelser och strukturer:

- Väl fungerande och intakta ekosystem.
- En naturlig hydrologi.
- Kalfjäll med renbete.
- Intern beståndsdynamik i skog, inklusive kontinuitet av gamla träd och död ved.

Värdefulla artgrupper och arter:

- Fjällhäckande fåglar.
- Fjällräv.
- Ved- och barklevande lavar och svampar.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer (ÅGP)

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer. Åtgärdsprogram som är aktuella för detta naturreservat har beaktats i de skötselåtgärder som anges i skötselplanen. Om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter. På samma sätt ska prioriterade åtgärder i ännu ej fastställda åtgärdsprogram kunna utföras i naturreservatet när programmen fastställts.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Åtgärdsprogrammen för kungsörn och järv som också är arter som förekommer i området, har numera ersatts av förvaltningsplaner för rovdjur.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller naturtyper som är särskilt viktiga för förvaltningen

Åtgärdsprogram	Kommentar
Fjällräv <i>Vulpes lagopus</i>	Förekommer på kalvfället
Utter <i>Lutra lutra</i>	Förekommer i anslutning till vatten

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets natur- och kulturvärden

Naturreservat utgörs av ett enda skötselområde (A) med likartad förvaltningsinriktning för hela området. Skötselområdet utgörs av ett storslaget, renbetespräglad fjällandskap med kalfjäll, myrar och skogsklädda dalgångar. Vattnet i skötselområdet har stor variation i allt från små fjällbäckar till större sjöar.

Skötselområde A – Fjällandskap med skogsmyrmosaik, 36 573 hektar.

Skötselområdet utgörs av ett storslaget fjällandskap som huvudsakligen består av renbetespräglad kalfjäll. Här finns även ett stort inslag av mosaik av myrar och skog. I allmänhet karaktäriseras skogen av fjällnära typ, gles och relativt lågväxt med låga virkesvolym. Mycket består av fjällbjörkskog. I de södra delarna finns produktiv skog med inslag av högrötsgranskogar med upp emot 200 m³sk per hektar. Det finns även inslag av örtrika fjällbjörkskog. Vatten och våtmarkerna är opåverkade med naturlig hydrologi.

Skötselåtgärder

Inga, området lämnas för fri utveckling.

Bevarandemål för fjällen

Området består av ett obrutet fjällområde kalfjäll präglad av extensivt renbete. Växttäckningen är utan skador efter mänsklig påverkan som till exempel terrängkörning. Inga främmande eller

invasiva arter förekommer inom skötselområdet. Det finns rikliga och ej minskande förekomster av för alla naturtyper typiska arter.

Målarealer för skötselområdets naturtyper (enligt NNK).

Naturtypkod	Naturtypnamn	Areal (2016)	Areal (mål)
4060	Alpina hedar	14 578,3	14 578,3
4080	Alpina videbuskmarker	364,6	364,6
4810	Obestämd torr-frisk hedgräsmark nedanför trädgränsen	0,7	0,7
4812	Obestämd torr-frisk hedgräsmark ovanför trädgränsen	2 338,7	2 338,7
4813	Obestämd fuktig-blöt hed gräsmarkmyrmark ovanför trädgränsen	603,5	603,5
6150	Alpina silikatgräsmarker	2 092,3	2 092,3
6170	Alpina kalkgräsmarker	2 298,0	2 298,0
6430	Högörtängar	412,4	412,4
6450	Svämängar	28,3	28,3
6960	Öppen icke-naturtyp	72,3	72,3
6999	Exploaterad mark	3,4	3,4
8000	Osäker substratmark	2,9	2,9
8210	Kalkbranter	2,7	2,7
8220	Silikatbranter	15,2	15,2

Bevarandemål för skogen

Det finns skog främst av fjällnära typ, relativt lågväxt. Det finns även inslag av naturskogsartad grandominerad skog med hög produktivitet. Skogarna är tydligt präglade av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd, samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Det finns rikliga och ej minskande förekomster av för alla naturtyper typiska arter.

Målarealer för skötselområdets naturtyper (enligt NNK).

Naturtypkod	Naturtypnamn	Areal (2016)	Areal (mål)
9000	Skog	267,6	267,6
9010	Taiga	220,0	239,8
9040	Fjällbjörkskog	6 595,0	6 595,0
9740	Skogbevuxen myr	34,6	38,2
9750	Svämlövskog	0,4	0,4
9801	Osäker lövskog	36,1	36,1
9810	Osäker taiga/ickenatura skog	12,4	0
9843	Obestämd skogbevuxen myr/Västlig taiga	3,6	0
9900	Icke-natura skog	0,2	0
9906	Icke-natura skog, triviallövskog	7,2	0

Bevarandemål för vattendrag och sjöar

De naturliga sjöarna och vattendragen har ett naturligt vattenstånd och vattenflöde. De är inte vara av någon onaturlig näringstillförsel eller av slamtransport. Det finns rikliga och ej minskande förekomster av för alla naturtyper typiska arter.

Målarealer för skötselområdets naturtyper (enligt NNK).

Naturtypkod	Naturtypnamn	Areal (2016)	Areal (mål)
120	Alpina vattendrag <3 meter	0,8	0,8
121	Alpina vattendrag 3-6 meter	239,9	239,9
3100	Sjö	1 888,7	1 888,7
3130	Ävjestrandsjöar	62,6	62,6
3210	Större vattendrag	173,2	173,2
3220	Alpina vattendrag, sten o forsrika sträckor	13,4	13,4

Bevarandemål för våtmarker

Våtmarker och myrar är opåverkade av mänskliga aktiviteter och hydrologiskt intakta. Inga skador förekommer på växttäcket efter mänsklig påverkan som till exempel terrängkörning. De är inte heller påverkade av onaturlig näringstillförsel eller av slamtransport. Det finns rikliga och ej minskande förekomster av för alla naturtyper typiska arter.

Målarealer för skötselområdets naturtyper (enligt NNK).

Naturtypkod	Naturtypnamn	Areal (2016)	Areal (mål)
4813	Obestämd fuktig-blöt hed gräsmarkmyrmark ovanför trädgränsen	603,5	603,5
6450	Svämängar	28,3	28,3
6960	Öppen icke-naturtyp	72,3	72,3
7140	Öppna mossar och kärr	3 036,9	3 036,9
7142	Öppna mossar o kärr, kärr o gungflyn	9,1	9,1
7142	Öppna mossar o kärr, kärr o gungflyn	40,2	40,2
7230	Rikkärr	412,4	412,4
7233	Rikkärr, öppna, aapamyr	22,2	22,2
7233	Rikkärr, öppna	1,1	1,1
7820	Rikkärr, öppna/ Öppna mossar och kärr	560,7	560,7
7830	Obestämd öppen myr, naturtyp	13,0	13,0
8000	Osäker substratmark	2,9	2,9

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Friluftslivet i området är idag väl utvecklat, och i samband med att det skyddas som naturreservat bedöms dess betydelse för friluftslivet att öka. Flera av områdets vinter- och sommarleder ingår i det statliga ledsystemet i fjällen. Högst besöksstryck är det i dagsläget kring Vildmarksvägen. Gaustafallet är ett populärt besöksmål, liksom fiske både vid upplåtna

vatten vid både övre och nedre Raavrejaevrie. I de östra delarna av naturreservatet finns flera populära fiskevatten, men de är inte lika lättillgängliga som de i närheten av Vildmarksvägen. Vid Hamptjärn är det populärt att spana på fågel. Raukasjö som ligger strax utanför reservatet är även en knutpunkt för turismen, särskilt för skoteråkare vintertid.

Bevarandemål

Det är lätt både att hitta och att ta sig till naturreservatet. Vid naturreservatets entréer finns god information om naturreservatets natur- och kulturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet. Sevärdheter är skyltade. Det finns uppmärkta leder där besökare kan ta del av naturen och djurlivet utan att störa.

Skötselåtgärder

- Informationstavlor för naturreservatet sätts upp vid områdets entréer.
- Spång och eventuellt räcke anläggs vid Hamptjärn för att underlätta fågelskådning och fotografering utan att störa fåglarna.
- Vid Karitjärn anordnas parkering och stigen mot nedre Raavrejaevrie underhålls och förses med spång vid behov för att underlätta fiske.
- Markering av led mot Norge från Vildmarksvägen längs Jetnamälven. Markering görs så att den är möjlig att följa även om marken är snötäckt.
- Markering av två stigar från vildmarksvägen mot övre Raavrejaevrie.
- En av stigarna från Vildmarksvägen till övre Raavrejaevrie märks upp så att den kan upplåtas för skoterkörning och användas som skoterled av innehavare av fiskekort.
- Vid behov utförs underhåll av friluftsanordningar.

Dessutom ska följande ej prioriterade åtgärder vara möjliga att utföra:

- Specifika informationsskyltar vid särskilda besöksmål och fornlämningar.
- Uppmärkning och röjning av nya och befintliga stigar.
- Anläggning av nya rastplatser.
- Anläggning av nytt vindskydd vid skoterleden vid övre Raavrejaevrie.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt svensk standard och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser.	1	Inom 1 år	En gång
Friluftsliv	Uppsättning av fem informationstavlor.	1	Inom 1 år	En gång
Friluftsliv	Anläggning av skoterled mot övre Raavrejaevrie.	1	Inom 1 år	En gång

Friluftsliv	Anläggning av parkeringsplats vid fiskestig Karitjärn – nedre Raavrejaevrie	2	Inom 5 år	En gång
Friluftsliv	Anläggning av spång/plattform vid Hamptjärn	1	Inom 5 år	En gång
Friluftsliv	Markering av led Vildmarksvägen – Norge, längs Jetnamälven	1	Inom 1 år	En gång
Friluftsliv	Markering av stig vildmarksvägen – övre Raavrejaevrie	2	Inom 5 år	En gång
Friluftsliv	Underhåll av anläggningar och markeringar		Vid behov	Återkommande

Övriga uppgifter

Samråd med sameby.

Innan någon större skötselåtgärd genomförs eller någon ny anordning anläggs, ska samråd ske med berörd sameby.

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan och beslutas om separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för att fortlöpande tillsyn av naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

- Länsstyrelsen i Jämtlands län 2002. Våtmarker i Jämtlands Län,. Natur i Jämtlands län 2002:2.
- Länsstyrelsen i Jämtlands län 2003. Inventering av Gälbladfotingar i norra Jämtlandsfjällen. Rapport nr 03:1.
- Naturvårdsverket 2004. Skyddsvärda statliga skogar. Jämtlands och Västerbottens län. Naturvårdsverkets Rapport 5343
- Naturvårdsverket 2005. Naturskyddsåtgärder i skogmyrmosaiker. Vägledning. Naturvårdsverkets Rapport 5516.
- Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Handisam 2013. Tillgängliga natur- och kulturvärden. En handbok för planering och genomförande av tillgänglighetsåtgärder i skyddade utomhusmiljöer. Naturvårdsverket Rapport 6562.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005. Nationell strategi för formellt skydd skog.
- Skogsstyrelsen 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer.
- Sveriges Geologiska Undersökning 1984. Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n.
- Strömsunds kommun 2005. Vindkraft i Strömsunds kommun.
- Strömsunds kommun 2014. Strömsundskommun översiktsplan 2014.

Källor på internet

- Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.
- Naturvårdsverket. Vägledningar för svenska naturtyper och arter i EU:s naturvårdsdirektiv. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning-amnesvis/Natura-2000/.
- Naturvårdsverket. Vägledningar för arbetet med att bilda naturreservat. <http://naturvardsverket.se/sv/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>
- Riksantikvarieämbetet. RAÄ Frostviken 159:1, Frostviken 258:1, Frostviken 258:2, Frostviken 259:1, Frostviken 259:2, Frostviken 255:1, Frostviken 255:2, Frostviken 255:3, Frostviken 256:1, Frostviken 256:2, Frostviken 3:4, Frostviken 3:3, Frostviken 3:2, Frostviken 3:5, Frostviken 3:1, Frostviken 260:1, Frostviken 157:1, Frostviken 157:2, Frostviken 158:1, Frostviken 1:1, Frostviken 265:1, Frostviken 256:2, Frostviken 264:1, Frostviken 264:2, Frostviken 264:3, Frostviken 262:1, Frostviken 262:2, Frostviken 261:3, Frostviken 263:1, Frostviken 263:2, Frostviken 2:1. Fornminnesregistret. Fornsök www.raa.se/cms/fornsok/start.html.
- Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årtidsland för Voernese och Vilhelmina södra.
- Skogsstyrelsen. Signalarter. www.skogsstyrelsen.se/Myndigheten/Skog-och-miljo/Biologisk-mangfald/Signalarter/

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rödlistade arter i Sverige. www.artfakta.se.

Ej tryckta källor

Berggrundsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs berggrundsdatas 2016-02-29. ©

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Jordartsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs jorddatas 2016-02-29. © Sveriges
geologiska undersökning (SGU)

Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsens artdatas.

Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsens naturvärdesinventeringar.

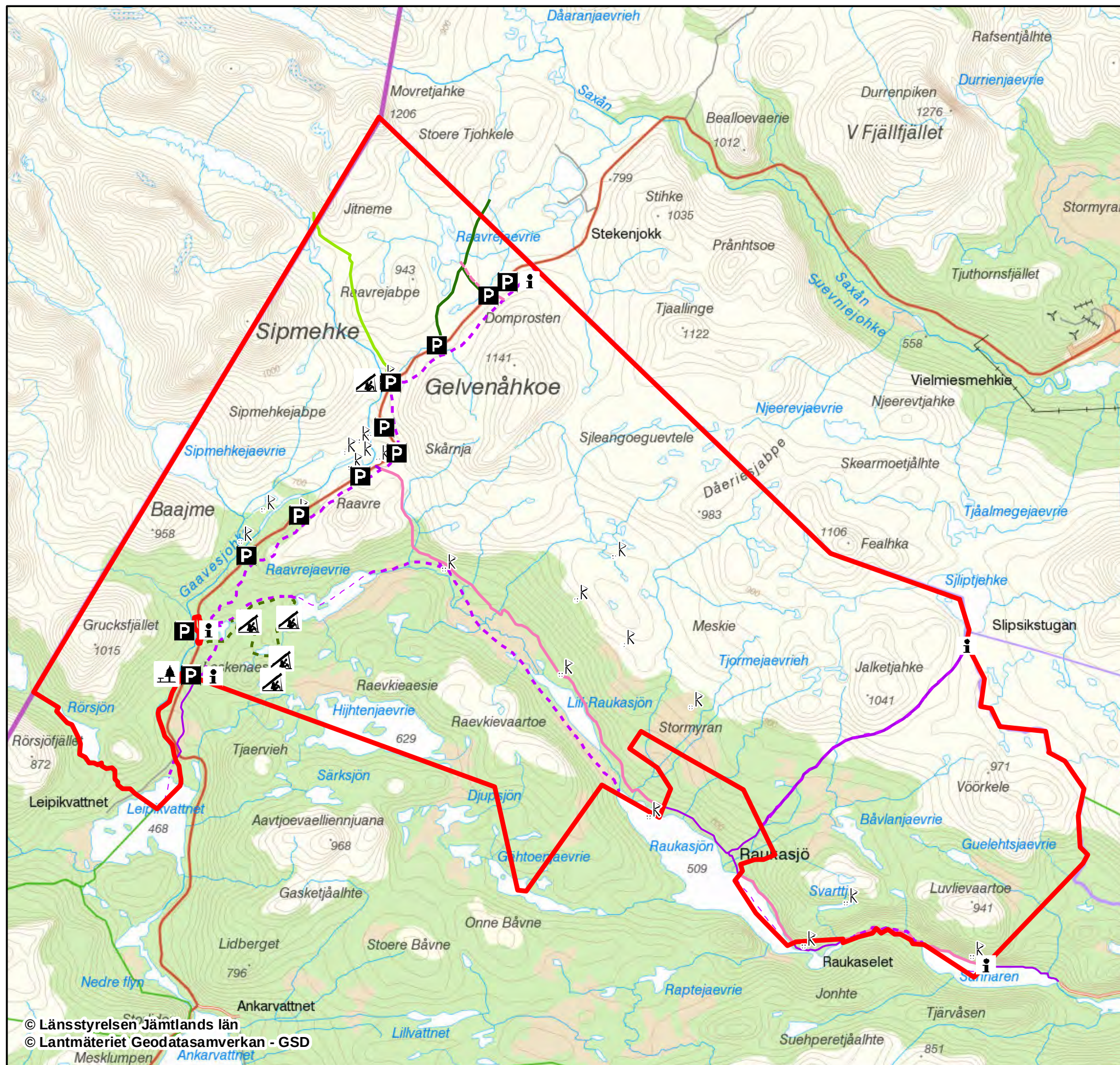
Foton

Håkan Berglund, Länsstyrelsen i Jämtlands län

Malin Fuchs, Länsstyrelsen i Jämtlands län

Naturreservat Skåarnja (Skårnja) Skötselplankarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

Teckenförklaring

	Reservatsgräns och skötselområde A		Led vid nedre Raavrejaevrie
	Informationsskylt		Led vid övre Raavrejaevrie
	Parkering		Led vid Jetnamälven
	Rastplats		Sommar- och vinterled
	Vindskydd		Sommar-, vinter- och skoterled
	Registrerade fornlämningar		Markerad skoterled
			Anläggande av ny skoterled
			Ruskmarkering
			Sommar- och vinterled utanför

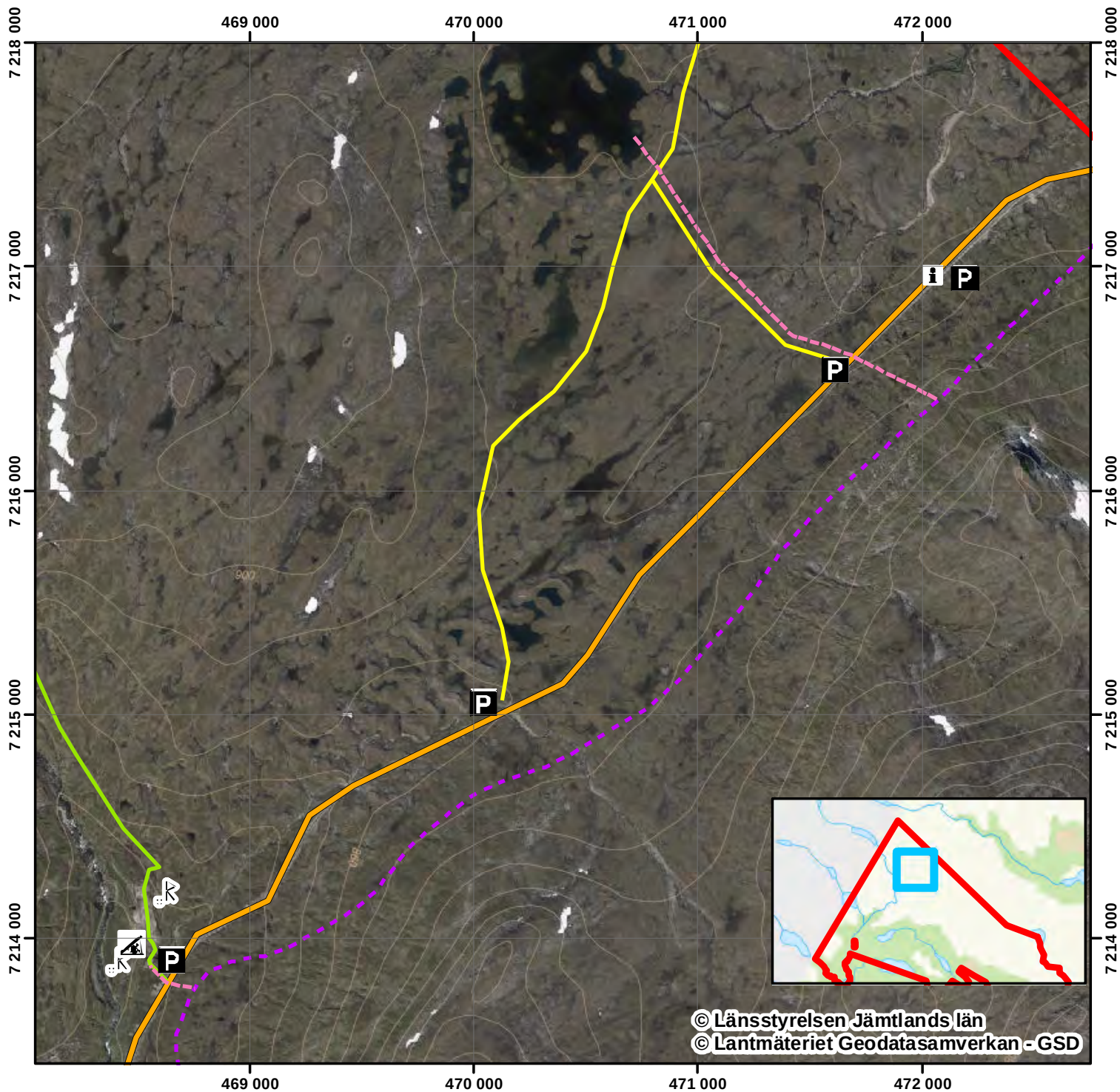
0 2 4 6 8 10 km

Skala (A3) 1:125 000

Skötselplankarta Skåarnja (Skårnja)

Detalj-karta, övre Raavrejaevrie

Teckenförklaring

Reservatsgräns och skötselområde A	Led vid övre Raavrejaevrie
Informationsskylt	Led vid Jetnamälven
Parkering	Markerad skoterled
Vindskydd	Anläggande av ny skoterled
Registrerade fornlämningar	Vildmarksvägen

Skala (A4) 1:25 000

0 0,5 1 km

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Dnr: 511-1831-2016

Bilaga 4c

Skötselplankarta Skåarnja (Skårnja) Detalj-karta, Hamptjärn

467 000

468 000

469 000

470 000

7 213 000

7 213 000

7 212 000

7 212 000

7 211 000

7 211 000

7 210 000

7 210 000

Hamptjärnen

© Länsstyrelsen Jämtlands län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

467 000

468 000

469 000

470 000

Teckenförklaring

	Reservatsgräns och skötselområde A		Sommar- och vinterled
	Parkering		Sommar-, vinter- och skoterled
	Registrerade fornlämningar		Markerad skoterled
			Vildmarksvägen

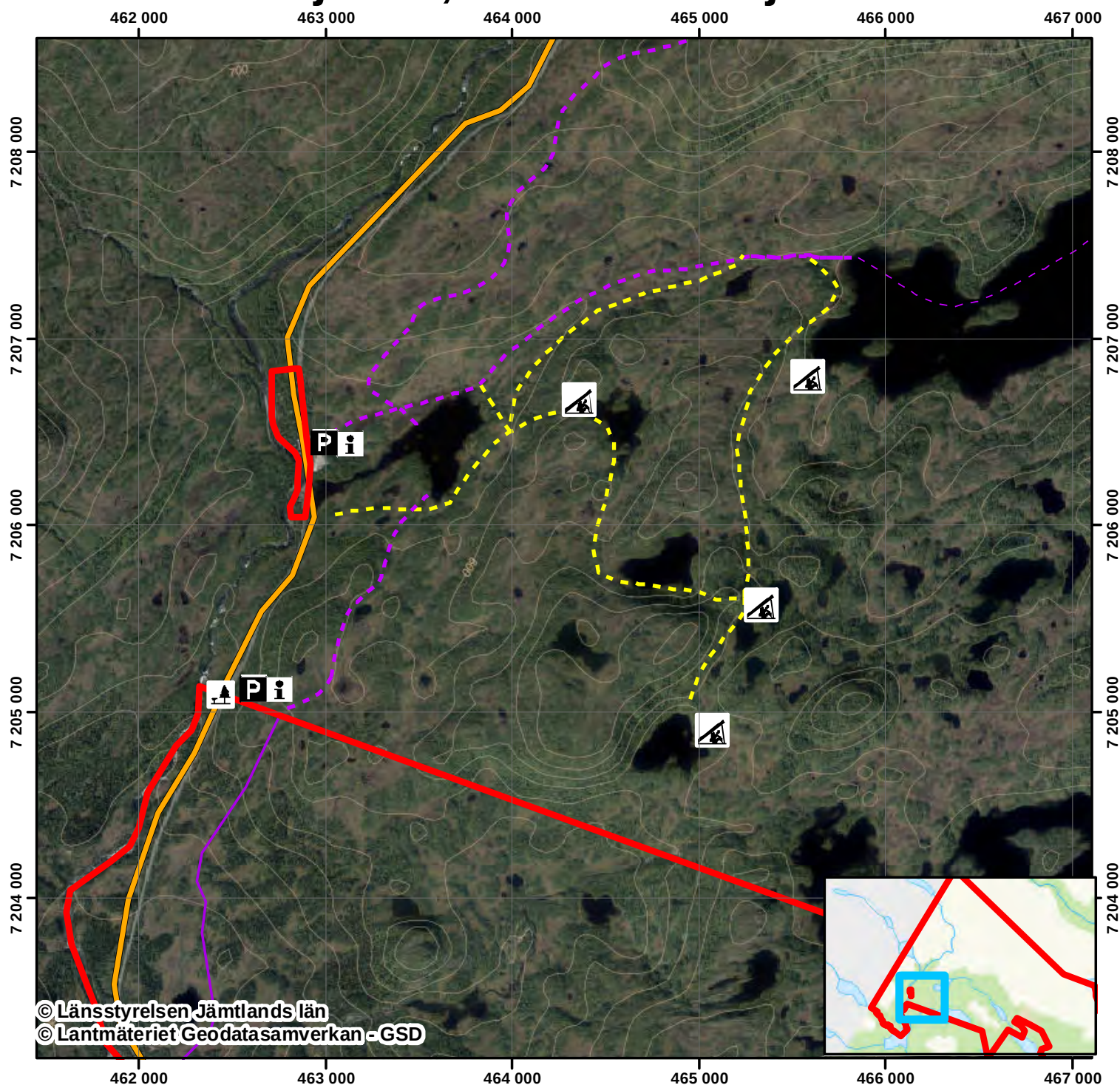
0 0,5 1 km

Skala (A4) 1:20 000

Skötselplankarta Skåarnja (Skårnja) Detalj-karta, nedre Raavrejaevrie

© Länsstyrelsen Jämtlands län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

Teckenförklaring

	---	Led vid nedre Raavrejaevrie
	---	Markerad skoterled
	---	Ruskmärkning
	---	Sommar- och vinterled utanför
	---	Vildmarksvägen
		Reservatsgräns och skötselområde A
		Registrerade fornlämningar

0 0,5 1 1,5 km

Skala (A4) 1:30 000

Artförteckning naturreservatet Skåarnja

I artförteckningen finns främst rödlistade arter, signalarter och indikatorarter som är av naturvårdsintresse. Rödlistade arter är kategoriserade enligt ArtDatabanken 2015. CR = Akut Hotad (Critically Endangered), EN= starkt hotad (Endangered), VU = Sårbar (Vulnerable), NT = Missgynnad (Near Threatened). Signalarter enligt Skogsstyrelsen 2013. Källa N2000 innebär att arten är rapporterad som art i förslaget till Natura 2000-nätverket. Källa Artportalen innebär att arten är rapporterad i Artportalen men ej kvalitetsgranskad.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hot-kategori	Källa
Kärlväxter			
<i>Alopecurus pratensis. ssp. alpestris</i>	Fjällkavle	NT	Artportalen
<i>Coeloglossum viride</i>	Grönkulla		Artportalen
<i>Corallhiza trifida</i>	Korallrot		Artportalen
<i>Dactylorhiza maculata</i>	Jungfru Marie nycklar		Artportalen
<i>Gentianella amarella</i>	Sen ängsgentiana		Artportalen
<i>Gymnadenia conopsea</i>	Brudsporre		Artportalen
<i>Huperzia selago</i>	Groddlumner		Artportalen
<i>Listera cordata</i>	Spindelblomster		Artportalen
<i>Lycopodium alpinum</i>	Fjälllumner		Artportalen
Lavar			
<i>Gyalecta friesii</i>	Skuggkraterlav	NT	Artportalen
<i>Hypogymnia hultenii</i>	Kavernularia	NT	Artportalen
<i>Lobaria scrobiculata</i>	Skrovellav	NT	Artportalen
Mossor			
<i>Cystostereum murrayi</i>	Doftskinn	NT	Artportalen
<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Gränsticka	NT	Artportalen
<i>Phlebia centrifuga</i>	Rynkskinn	VU	Artportalen
<i>Platismatia norvegica</i>	Norsk näverlav	VU	Artportalen
<i>Skeletocutis odora</i>	Ostticka	VU	
Kräftdjur			
<i>Lepidurus arcticus</i>	Fjällsköldbladfoting	NT	Artportalen
Insekter			
<i>Bombus alpina</i>	Alphumla	NT	Artportalen
<i>Bombus polaris</i>	Polarhumla	NT	Artportalen
<i>Evodinus borealis</i>	Mindre frågeteckenbock	NT	Artportalen
<i>Lycaena hippothoe</i>	Violett kantad guldvinge	NT	Artportalen

Däggdjur

<i>Gulo gulo</i>	Järv	VU	N2000
<i>Lutra lutra</i>	Utter	NT	N2000
<i>Ursus arctos</i>	Björn	NT	N2000
<i>Vulpes lagopus</i>	Fjällräv	EN	N2000

Fåglar

<i>Aegolius funereus</i>	Pärluggla		N2000
<i>Alauda arvensis</i>	Sånglärka	NT	Artportalen
<i>Anas acuta</i>	Stjärtand	VU	N2000
<i>Anser fabalis</i>	Sädgås	NT	Artportalen
<i>Anthus cervinus</i>	Rödstrupig piplärka	VU	Artportalen
<i>Anthus pratensis</i>	Ängspiplärka	NT	N2000
<i>Aquila chrysaetos</i>	Kungsörn	NT	N2000
<i>Asio flammeus</i>	Jorduggla		N2000
<i>Aythya ferina</i>	Brunand	VU	Artportalen
<i>Aythya marila</i>	Bergand	VU	Artportalen
<i>Bonasa bonasia</i>	Järpe		N2000
<i>Bubo bubo</i>	Berguv	NT	N2000
<i>Bubo scandiacus</i>	Fjälluggla	CR	N2000
<i>Buteo lagopus</i>	Fjällvråk	NT	Artportalen
<i>Calcarius lArtportalenponicus</i>	Lappsparv	VU	Artportalen
<i>Calidris pugnax</i>	Brushane	VU	N2000
<i>Carduelis cannabina</i>	Hämpling		Artportalen
<i>Charadrius morinellus</i>	Fjällpipare		N2000
<i>Circus cyaneus</i>	Blå kärrhök	NT	N2000
<i>Cygnus cygnus</i>	Sångsvan		N2000
<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka	NT	N2000
<i>Emberiza pusilla</i>	Dvärgsparv	VU	Artportalen
<i>Emberiza rustica</i>	Videsparv	VU	N2000
<i>Emberiza schoeniclus</i>	Sävsparv	VU	Artportalen
<i>Eremophila alpestris</i>	Berglärka	VU	Artportalen
<i>Falco columbarius</i>	Stenfalk		N2000
<i>Falco rusticolus</i>	Jaktfalk	VU	N2000
<i>Gallinago medio</i>	Dubbelbeckasin	NT	N2000
<i>Gavia arctica</i>	Storlom		N2000
<i>Gavia stellata</i>	Smålom	NT	N2000
<i>Grus grus</i>	Trana		N2000
<i>Jynx torquilla</i>	Göktyta		N2000
<i>Larus argentatus</i>	Gråtrut	VU	Artportalen
<i>Luscinia svecica</i>	Blåhake		N2000
<i>Mergellus albellus</i>	Salskrake		N2000

<i>Numenius arquata</i>	Storspov	NT	Artportalen
<i>Pandion haliaetus</i>	Fiskgjuse		N2000
<i>Perisoreus infaustus</i>	Lavskrika		Artportalen
<i>Phakaropus lobatus</i>	Smalnäbbad simsnäppa		N2000
<i>Phylloscopus borealis</i>	Nordsångare	EN	Artportalen
<i>Picoides tridactylus</i>	Tretåig hackspett	NT	N2000
<i>Picus canus</i>	Gråspett		N2000
<i>Pluvialis Artportalenricaria</i>	Ljungpipare		N2000
<i>Poecile cinctus</i>	Lappmes	VU	Artportalen
<i>Saxicola rubetra</i>	Buskskvätta	NT	Artportalen
<i>Sterna paradisaea</i>	Silvertärna		N2000
<i>Strix nebulosa</i>	Lappuggla	NT	N2000
<i>Strix uralensis</i>	Slaguggla		N2000
<i>Surnia ulula</i>	Hökuggla		N2000
<i>Tetrao tetrix</i>	Orre		N2000
<i>Tetrao urogallus</i>	Tjäder		N2000
<i>Tringa glareola</i>	Grönbena		N2000
<i>Tringa hypoleucos</i>	Drillsnäppa		Artportalen

F2 - Bilaga 6

Hur man överklagar till regeringen,

Om ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan ni överklaga hos regeringen.

Det gör ni genom att i brev

- tala om vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange ärendets diarienummer
- redogöra för dels varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur ni anser att beslutet skall ändras.

Ni skall underteckna brevet, förtydliga namnteckningen och uppge adress och telefonnummer.

Om ni har handlingar eller annat som ni vill åberopa till stöd för er ståndpunkt så bör ni skicka med det.

Överklagandet skall lämnas eller skickas till länsstyrelsen, se adress nedan. Om inte länsstyrelsen ändrar sitt beslut kommer överklagandet och handlingarna i ärendet att skickas till regeringen.

Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag meddelande om beslutet var infört i ortstidning. I annat fall kan ert överklagande inte prövas.

Om ni behöver veta mer om hur ni skall gå till väga, så kan ni vända er till Länsstyrelsen Jämtlands län, telefonnummer 010-225 30 00.